

OPIKELUHUOLLON SUUNNITELMA ESIOPETUKSESTA LUKIOON

LAIHIAN KUNTA 2021

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	2
2.	OPISKELUHUOLTO, SEN TAVOITTEET JA PERIAATTEET	2
3.	OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT	3
3.1.	KENTÄN KUVAUS	3
3.2.	KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPPILASHUOLLON PALVELUT JA ERI TOIMIJOIDEN VASTUUT	4
3.3.	OPISKELUHUOLLON VASTUUT	4
3.4.	KOULUPSYKOLOGI JA -KURAATTORIPALVELUT	5
3.4.1.	<i>Asiakkaaksi ohjaaminen</i>	6
4.	YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT	6
4.1.	KOULUYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS	7
4.2.	JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	8
4.3.	OPPILAAN JA OPISKELIJAN OHJAUS JA SIIRTYMÄVAIHEIDEN YHTEISTYÖ	8
4.3.1.	<i>Nivelvaiheet</i>	9
4.4.	POISSAOLOJEN SEURANTA, ILMOITTAMINEN JA NIIHIN PUUTTUMINEN	11
4.5.	TAPATURMIEN EHKÄISEMINEN JA HOITON OHJAUS	12
4.6.	TUPAKKATUOTTEIDEN JA MUIDEN PÄIHTEIDEN KÄYTÖN EHKÄISEMINEN JA KÄYTTÖÖN PUUTTUMINEN	13
4.7.	KOULUKULJETUKSET	14
4.8.	SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ	14
4.8.1.	<i>Kiusaaminen ja siihen puuttuminen</i>	15
4.9.	TOIMINTA ÄKILLISISSÄ KRIISEISSÄ JA UHKA- JA VAARATILANTEISSA	16
4.9.1.	<i>Yhteistyö ja keskinäinen vastuunjako kriisitilanteissa</i>	16
5.	YKSILÖKOHTAISEN OPPILASHUOLLON JÄRJESTÄMINEN	16
5.1.	YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON RYHMÄT	17
5.2.	OPISKELUHUOLTOKERTOMUSTEN LAATIMINEN, SÄILYTTÄMINEN JA KÄSITTELY	18
5.3.	HENKILÖTIETOJEN SALASSAPITO JA KÄSITTELY	18
5.3.1.	<i>Tietojensaantioikeus</i>	19
5.4.	YHTEISTYÖ KOULUTERVEYDENHUOLLON KANSSA LAAJOISSA TERVEYSTARKASTUKSISSA	19
5.5.	OPPILAAN SAIRAUDEN VAATIMAN HOIDON, ERITYISRUOKAVALION TAI LÄÄKITYKSEN JÄRJESTÄMINEN KOULUSSA	20
5.6.	YHTEISTYÖ TEHOSTETUSSA JA ERITYISEN TUESSA	20
5.7.	YHTEISTYÖ JA OPPILASHUOLTO SAIRAALAOPETUKSEN YHTEYDESSÄ	20
5.8.	OSASTOHOIDOSSA OLEVIEN OPPILAIDEN YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO	21
5.9.	YHTEISTYÖ ERIKOISSAIRAANHOIDON YHTEYDESSÄ	21
5.10.	OPISKELUHUOLLON TUKI KURINPITORANGAISTUKSEN TAI OPETUKSEN OSALLISTUMISEN EPÄÄMISEN YHTEYDESSÄ	21
5.11.	YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLISTEN PALVELUJEN JA YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN KANSSA	22
5.12.	YHTEISTYÖ LASTENSUOJELUN KANSSA	22
6.	OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN	24

Liitteet: Opiskeluhuollon kenttä ja pedagoginen tuki (1), Kiusaamiseen puuttuminen (2), Oppilashuoltokertomuspohja (3), Huoli lapsesta, mitä tehdään (4).

1. Johdanto

Tämä opiskeluhuollon suunnitelma on päivitetty syksyllä 2020 laajentaen edellistä yhtenäiskoulun suunnitelmaa koskemaan nyt myös esiopetusta ja lukiota. Jatkossa oppilas- ja opiskeluhuollosta käytetään tässä dokumentissa nimitystä "opiskeluhuolto".

Suunnitelmaa on valmisteltu monialaisessa opiskeluhuollon ohjausryhmän valitsemassa monialaisessa työryhmässä, jossa oli edustajia esiopetuksesta lukioon sekä kouluterveyden- ja sosiaalihuollosta. Valmistelussa on otettu huomioon Laihian kunnan Lasten ja nuorten hyvinvoinnin suunnitelma. Lisäksi on huomioitu Perusopetuksen opetussuunnitelma perusteiden 2014 linjaukset.

Yläkoulun ja lukion oppilas- ja opiskelijakuntien hallituksilla on ollut mahdollisuus tutustua tähän opiskeluhuoltosuunnitelmaan ja osallistua näin suunnitelman laatimiseen. Myös vanhempainyhdistyksien edustajat ovat voineet yksikkökohtaisen yhteisöllisen oppilashuollon kautta kertoa ajatuksiaan suunnitelmaan liittyen.

Yksikkökohtaisesti voidaan lukuvuosisuunnitelmiin kirjata omia painotuksia ja esim. yhteisöllisen opiskeluhuollon käytäntöjä. Kuntakohtainen opiskeluhuollon ohjausryhmä valitsee vuosittaisen kehittämiskohteen, jota myös arvioidaan.

Koulun henkilöstö, oppilaat ja huoltajat perehdytetään suunnitelmaan. Suunnitelma laitetaan kunnan nettisivuille ja Wilmaan esille.

2. Opiskeluhuolto, sen tavoitteet ja periaatteet

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki § 3).

Perusopetuksen oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko oppilaitosyhteisöä tukevana monialaisena yhteisöllisenä ja yksilökohtaisena oppilashuoltona oppilaiden ja heidän huoltajiensa, opetus-, sosiaali- ja terveystoimen ja muiden tahojen (palveluverkostojen) kanssa. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Oppilashuollon tavoitteena on

- edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- edistää oppilaiden osallisuutta
- ehkäistä ongelmien syntyä korjaavan työn sijaan
- edistää koulun ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja koulun yhteistyötä
- mahdollistaa varhainen, matalan kynnyksen tuki tarvitseville
- tukea yksilöä yhteisöä kehittämällä
- tukea opettajan työtä.

Oppilashuolto on kaikkien koulu yhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä.

Opiskelu huollon periaatteena on kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen kaikissa opiskelu huollollisissa asioissa. Huolenaiheisiin halutaan etsiä yhdessä ratkaisuja sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Liitteessä 1 on kuvattu koko oppilashuollon kenttä ja pedagoginen tuki.

3. Opiskelu huollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskelu huoltopalvelut

3.1. Kentän kuvaus

Laihian yhtenäiskoulu aloitti 1.8.2015. Yhtenäiskoulu muodostuu kuudesta 1-6 vuosiluokkien yksiköstä ja yhdestä vuosiluokkien 7-9 yksiköstä.

Yhtenäiskoulua johtaa johtava rehtori ja kaksi apulaisrehtoria, joiden työhuoneet ovat eri yksiköissä. Muissa neljässä yksikössä vararehtori vastaa arjen sujuvuudesta ja turvallisuudesta. Opetushenkilö koostuu luokanopettajista, aineenopettajista, erityis(luokan)opettajista sekä koulunkäynninohjaajista. Suurin osa koulunkäynninohjaajista työskentelee myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Jokaisessa opetusyksikössä on oma keittiö, ruokasali sekä laitoshuoltajat.

Esiopetusta annetaan Isonkylän- Perälän- ja Rauhalan kouluilla sekä lisäksi Hulmin ja Vallinmäen päiväkodeissa. Esimiehenä toimii esiopetuksesta vastaava päiväkodin johtaja. Jokaisessa ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, 1-2 lastenhoitajaa sekä ryhmä- tai henkilökohtainen avustaja lapsiryhmän tarpeiden mukaan. Esiopetuksessa toimii yksi kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Laihian lukio toimii paikkakunnan ylioppilastutkintoon johtavana yleislukiona. Laihian lukiossa opiskelee noin 140 opiskelijaa kahdessa sarjassa. Rehtorin lisäksi lukiossa työskentelee 16 opettajaa (08/2020). Lukio toimii Laihian koulukeskuksen yhteydessä. Valtaosa Laihian lukion henkilökunnasta on yhteistä perusopetuksen kanssa, ja useimmissa tapauksissa opiskelijat ovat opettajille ja muulle henkilökunnalle entuudestaan tuttuja perusopetuksen kautta. Suurin osa Laihian lukion opiskelijoista asuu paikkakunnalla. Muutamia opiskelijoita asuu Vaasassa ja kulkee sieltä käsin koulussa.

3.2. Käytettävissä olevat oppilashuollon palvelut ja eri toimijoiden vastuut

Laihian kunnan oppilaille on tarjolla koulupsykologin, -kuraattorin ja -terveydenhuollon palveluja. Oppilailla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti koulupsykologin ja koulukuraattorin kanssa ja päästä tarvittaessa terveydenhoitajan vastaanotolle.

Koulukuraattorien (2hlöä) ja psykologien työkenttä on esiopetuksesta perusopetukseen ja lukioon saakka. Psykologipalveluja ostetaan ulkopuolelta niin pitkään, kunnes virkaan/virkoihin saadaan oma psykologi.

Kouluterveydenhoitajia on koko yhtenäiskoulussa ja lukiossa yhteensä viisi, joista kaksi on kokopäiväistä ja kolme osittaista.

Terveydenhoitaja on pienemmissä kouluissa kahtena päivänä kuukaudessa (Hulmi,Kylänpää,Isokylä) ja isommissa kouluissa päivittäin (yläkoulu/lukio) tai useampana päivänä viikossa (Kirkonkylä,Rauhala,Perälä).

Koululääkäri on tavoitettavissa laajojen terveystarkastusten yhteydessä 1.,5.ja 8.luokalla sekä lukion 2. vuoden aikana ja tarpeen mukaan muulloinkin terveydenhoitajan kautta.

Esiopetuksen oppilaat käyvät / ovat käyneet huoltajiensa kanssa lastenneuvolassa täyttäessään 6-vuotta. Esiopetusvuoden aikana lastenneuvolapalveluja voidaan käyttää tarvittaessa laajemminkin. Kouluterveydenhoitajalla lapset käyvät kesällä kouluun siirtyessään. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee tarvittavat lähetteet koulupsykologille. Koulukuraattoriin perheet voivat olla myös itse yhteydessä.

3.3. Opiskeluhuollon vastuut

Opettaja/luokanohjaaja/ryhmänohjaaja: lähin opiskeluhuollon toteuttaja, havainnoija, suunnittelija, valvoja, puuttuja (mm. seuraa poissaoloja), raportoiija tai toimeenpanija. Hän tekee yhteistyötä tarvittaessa lastensuojelun, perheneuvolan ja terveydenhuollon kanssa.

Erityisopettaja: lähin opiskeluhuollon toteuttaja havainnoija, suunnittelija, valvoja, puuttuja, raportoiija tai toimeenpanija kartoittaa oppilaan/ opiskelijan oppimisvaikeuksien syitä, on oppilaan/opiskelijan arvioinneissa, pedagogisissa tukitoimissa ja selvityksissä yhteistyökumppani luokanopettajan, aineenopettajan/luokanvalvojan kanssa.

Oppilaanohjaaja / Opinto-ohjaaja tukee oppilaan / opiskelijan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas /opiskelija kykenee edistämään opiskelunvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja vastaa luokkamutoisesta ohjauksesta sekä erityisesti opinto-, koulutus ja urasuunnitelmia koskevasta ohjauksesta suunnittelee ja toteuttaa oppilaan / opiskelijan pedagogisia tukitoimia yhteistyössä opettajien kanssa.

Rehtori vastaa oppilashuollon koordinoinnista ja organisoinnista, varmistaa opettajien osaamisen ja koulutuksen, kehittää toimintakulttuuria erilaista oppijaa tukevaksi, vastaa muistioiden laadinnasta, kehittää seurantajärjestelmää, korostaa oppilaiden / opiskelijoiden ja huoltajien yhteistyövelvoitetta. Rehtorin poissaollessa vararehtori hoitaa rehtorin tehtävät.

Kouluterveydenhoitaja: oppilaan /opiskelijan fyysisen ja psyykkisen kasvun sekä kehityksen seuranta ja tukeminen eri luokka-asteiden määräaikaistarkastusten yhteydessä, oppilaan /opiskelijan kannustaminen omasta terveydestä huolehtimiseen, antaa ensiapua sekä ohjaa sairaustapauksissa oikeaan hoitopaikkaan, toimii yhteistyössä koululääkärin, opettajien, koulukuraattorin, oppilashuoltoryhmän, huoltajien ja oppilaiden /opiskelijoiden kanssa eri ikäryhmät ja ajan ilmiöt huomioiden.

Koulukuraattori auttaa oppilasta/opiskelijaa koulunkäyntiin, kaveri- ja perhesuhteisiin, mielialaan, käytöksen haasteisiin ja elämäntilanteiden muutoksiin liittyvissä asioissa. Kuraattori tekee yhteistyötä huoltajien, koulun henkilökunnan ja ulkopuolisten tahojen kanssa, kuten nepsy- ja nuottivalmentajien, perheneuvolan, lastensuojelun ja terveydenhuollon kanssa.

Vastaava kuraattori: Laihian kunnan vastaavana kuraattorina toimii hallintosäännössä määritelty viranhaltija, jolla on sosiaalityöntekijän kelpoisuus. Vastaavan kuraattorin pääasiallisena tehtävänä on toimia oppilashuollossa sosiaalityön asiantuntijana. Vastaava kuraattori tarjoaa konsultoivaa ja ohjauksellista tukea oppilashuollon muille jäsenille sekä osallistuu oppilashuollon kehittämiseen.

Koulupsykologi auttaa oppilasta oppimiseen, koulunkäyntiin, ihmissuhteisiin ja vaikeisiin elämäntilanteisiin liittyvissä asioissa, vastaa psykologisista tutkimuksista, keskusteluavun antamisesta, ohjaamisesta ja neuvonnasta, toimii yhteistyössä huoltajien ja koulun työntekijöiden kanssa, tekee tarvittaessa yhteistyötä perheneuvolan, lastensuojelun ja terveydenhuollon kanssa.

3.4. Koulupsykologi ja -kuraattoripalvelut

Koulupsykologi ja -kuraattori työskentelevät koulujen oppilashuoltoryhmissä. He osallistuvat sekä yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön että yksittäisten lasten tai nuorten asiaa käsitteleviin monialaisiin asiantuntijaryhmiin. Lisäksi he osallistuvat tarpeen mukaan monialaiseen yhteistyöhön lapsen pedagogisen tuen suunnittelussa.

Koulupsykologi antaa neuvontaa ja ohjausta lapsen ja nuoren kehitykseen, kasvatukseen, oppimiseen, pedagogiseen tukeen ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Lapsi tai nuori voi käydä keskustelemassa asioistaan myös terapeuttisten tukikäyntien muodossa. Koulupsykologi voi tehdä mm. oppimiseen ja tunne-elämään liittyviä tutkimuksia ja arviointeja sekä ohjata tarvittaessa jatkotutkimuksiin.

Koulukuraattorin työn tavoitteena on ehkäistä ja poistaa lapsen kehitykseen liittyviä sosiaalisia ja psyykkisiä vaikeuksia sekä edistää oppimista, hyvinvointia ja sosiaalisia

valmiuksia. Koulukuraattori voi olla oppilaan tukena esimerkiksi silloin, kun on huolta lapsen koulunkäynnistä, käyttäytymisestä, tunne-elämästä, kaverisuhteista tai perhetilanteeseen liittyvistä asioista. Koulukuraattori voi käydä luottamuksellisia keskusteluja oppilaan kanssa, olla vanhempien ja opettajien tukena etsimässä ratkaisuja lapsen tilanteeseen ja olla mukana oppilaan asioissa osana oppilashuoltoryhmää. Tarvittaessa koulukuraattori ohjaa oppilaan eteenpäin oikeanlaisen tuen saamiseksi.

3.4.1. Asiakkaaksi ohjaaminen

Koulukuraattorin tai koulupsykologin tuki yksittäiselle lapselle käynnistyy oppilaan tai opiskelijan, huoltajan, koulun työntekijän tai lasten ja nuorten kanssa työskentelevän ammattihenkilön yhteydenotolla. Oppilaalla on oikeus hakeutua kuraattorin ja psykologin vastaanotolle ilman, että asiasta keskustellaan huoltajan kanssa. Mikäli yhteydenottajana toimii joku muu kuin oppilas tai opiskelija itse, alakoulussa olevan oppilaan kohdalla pyritään siihen, että ennen tukikäyntiä yhteydenottaja keskustelee ensin huoltajan kanssa kuraattorille tai psykologille ohjaamisesta.

Yksittäisen lapsen oppilashuollollinen tuki voi käynnistyä myös monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisella. Oppilashuollon työntekijä arvioi tuen tarpeen kiireellisyyden. Huoltajan kanssa sovitaan yhdessä asian hoitamisen aikataulusta. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja.

- Kuraattorin ja psykologin palveluja on saatava määräajassa eli seitsemän työpäivän sisällä pyynnöstä, kiireellisissä tapauksissa samana tai viimeistään seuraavana työpäivänä.
- Opiskelijalla on oikeus saada välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon.
- Kiireellisinä hoidetaan henkilökohtaiset tai yhteisöä kohtaavat kriisit, jotka edellyttävät koulupsykologin tai koulukuraattorin kriisityön asiantuntijuutta.
- Hyvin akuutissa tilanteessa lapsi voidaan ohjata suoraan terveydenhuoltoon tai erikoissairaanhoidon, sosiaalipäivystykseen tai paikalle voidaan kutsua tarvittaessa poliisi. Kiireellisinä pidettäviä asioita ovat lapsen itsetuhoisuus, psykoottiset oireet, vakavat ahdistusoireet, lähisuhdeväkivalta, seksuaalirikosasiat, vakavat väkivaltatilanteet tai jos lapsi on selvästi vaaraksi itselle tai muille.

4. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Opiskeluhoitoon monialainen **ohjausryhmä** vastaa opiskeluhoitoon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmässä työskentelee sivistysjohtaja, perusturvajohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, virkarehtori, oppilaanohjaaja (yk ja lukio), vastaava kouluterveydenhoitaja, koulukuraattorit, esiopetuksen esimies, koulupsykologi(t) ja nuorisotoimen edustaja sekä vanhempien edustaja.

Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä on yksikkökohtainen ryhmä. Se vastaa koulun yhteisöllisestä opiskeluhoitoon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen.

Yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään kuuluvat:

johtava/apulaisrehtori/vararehtori

erityis(luokan)opettaja(t)

luokanopettajat/aineenopettajat/esiopetuksen opettajat tai osa heistä yksikkökohtaisen päätöksen perusteella

terveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi

yläkoulussa ja lukiossa opinto-ohjaaja

vanhempien edustaja

oppilasedustaja(t)

Ryhmään voidaan kutsua myös sosiaalitoimen edustaja tai muita edustajia.

Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän kutsuu koolle johtava/(apulais)rehtori/esiopetuksen esimies, joka myös johtaa ryhmän toimintaa. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan yksiköittäin myös yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelma.

Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä kokoontuu vähintään 1-2 kertaa lukuvuodessa. Kokouksista kirjoitetaan muistiot. Ryhmässä käydään läpi yleisesti yksikön kokonaistilannetta ja oppilasryhmien hyvinvointia ja mietitään toimintatapoja. Apuna tässä voidaan käyttää esim. huoltajilta, oppilailta sekä sidosryhmiltä saatavaa palautetta. Palautetta voidaan kerätä esim. vanhempainilloista, oppilaskunnista tai erilaisin kyselyin (mm. kiusaamiskyselyt).

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhoollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Ryhmän tulisi miettiä, miten koulu yhteisön yhteenkuuluvuutta, huolenpitoa ja avointa vuorovaikutusta voidaan parantaa. Parhaimmillaan osallisuutta lisäävät toimintatavat ennaltaehkäisevät ongelmia, niiden varhaista tunnistamista ja tuen järjestämistä.

Huoltajat voivat osallistua yhteisölliseen opiskeluhooltoon myös vanhempainyhdistyksien kautta. Vanhempainyhdistykset tukevat koulutyötä omalta osaltaan ja voivat olla mahdollistamassa esim. välinehankintoja ja retkiä. Vanhempainyhdistyksessä on mukana opettajajäsen, joten tiedonkulku vanhempainyhdistyksestä kouluun ja toisinpäin on sujuvaa.

Oppilaat pääsevät vaikuttamaan yhteisölliseen opiskeluhooltoon oppilaskunnan hallituksen toiminnan kautta ja olemalla läsnä yhteisöllisen oppilashuollon palavereissa.

Yhteisöllisessä opiskeluhoollossa hyödynnetään koulun ulkopuolisia lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä tahoja, kuten poliisia, sosiaali- ja nuorisotoimea ja seurakuntaa. Ohjausryhmässä on mukana sekä sosiaali- että nuorisotoimen edustaja, joten opiskeluhoollollinen yhteistyö on sitäkin kautta säännöllistä ja vaikuttaminen mahdollista.

4.1. Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Kouluympäristön terveydellisten olojen tarkastus tehdään joka kolmas vuosi (Terveystarkastuslaki §16). Koulu yhteisön terveellisyys ja turvallisuus on tarkastettava yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan,

työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Tarkastuksista tehdään pöytäkirja. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava. Rehtoreilla on keskeinen vastuu koko koulu yhteisöstä ja koulutyön edellytysten järjestämisestä.

Kouluympäristöä kokonaisuutena hoidetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tärkeitä tahoja ovat tekninen toimi, Laihian vuokratilat, palo- ja pelastustoimi. Havaitut korjaustarpeet kirjataan sähköiseen järjestelmään, jonka perusteella kiinteistönhoitaja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Syksyisin ja keväisin tekninen toimi ja liikuntatoimi yhteistyössä tarkastavat pihan kiipeilytelineet ja keinut. Muina aikoina välituntivalvojat seuraavat laitteiden turvallisuutta, ja ilmoittavat puutteista rehtorille ja hän edelleen kiinteistönhuoltoon.

Oppilaita opetetaan opetussuunnitelman laaja-alaisten kokonaisuuksien (erityisesti L3) yhteydessä terveellisten elämäntapojen merkityksestä. Terveystieteiden, koululääkärin ja hammashuollon antama terveysneuvonta tukee opetusta.

4.2. Järjestyssäännöt

Järjestyssäännöt ovat osa toimintakulttuuria. Ne ilmentävät yhteisön arvoja ja periaatteita. Niiden avulla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista ja yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Jokainen yksikkö päivittää järjestyssääntönsä vuosittain ja ne hyväksytään osana lukuvuosisuunnitelmaa. Oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua järjestyssääntöjen valmisteluun. Järjestyssäännöt ovat yhteisössä nähtävillä ja ne ovat pysyvänä tiedotteena Wilmassa.

Järjestyssäännöt ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan tai perusopetuslain tai siihen liittyvien säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen toimintaan (esim. retket, kerhot, leirikoulut). (PoL 29§ 6 mom.) Järjestyssääntörikkomuksista voi lukea yhtenäiskoulun osalta lisää Kurinpitosuunnitelmasta "Työrauhaa!"

4.3. Oppilaan ja opiskelijan ohjaus ja siirtymävaiheiden yhteistyö

Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan ja opiskelijan onnistumista perusopetuksen ja lukion eri vaiheissa, vahvistaa opiskelutaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan ja opiskelijan valmiuksia tehdä opintojaan koskevia valintoja. Opintojen edetessä työelämään tutustumisen ja tulevaisuuden vaihtoehtojen suunnittelemisen merkitys kasvaa. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä. Ohjauksen tehtävänä on osaltaan estää oppilaiden ja opiskelijoiden syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa.

Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen kestävä jatkumon, jonka toteutuminen taataan siten, että ohjaustyöhön osallistuvat opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan

opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa. Oppilasta aiemmin opettanut opettaja huolehtii koulunkäynnin kannalta oleellisesta tiedonsiirrosta seuraavalle opettajalle. Asiakirjojen siirtämiseen pyydetään vanhemmilta kirjallinen lupa. Wilmaan pyritään saamaan siirtolomake.

Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan sekä ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Jokaisen opettajan tehtävänä on oppilaiden persoonallisen kasvun, kehityksen ja osallisuuden tukeminen.

Ohjaus lukiossa syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin ja työelämään. Ohjaustoiminta tukee opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä, johon kuuluu yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa.

Vuosiluokilla 1-6 ei ole erillistä oppilaan ohjaajaa. Vuosiluokilla 7-9 oppilaan ja lukiossa opiskelijan ohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja. Hän tukee myös jatko-opintojen suunnittelussa.

4.3.1. Nivelvaiheet

Ohjaus kestää koko alakoulun ajan, mutta erityistä huomiota kiinnitetään nivelvaiheisiin eli koulun aloitukseen, siirtymiseen alkuopetuksesta kolmannelle luokalle, pienluokalta suurempaan ryhmään tai päinvastoin, siirtymiseen kuudennelta yläkouluun, perusopetuksesta toiselle asteelle ja lukiosta jatko-opintoihin.

Oppilaan turvallista ja joustavaa siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tulee tukea yhteistyössä kodin, koulun ja muiden toimijoiden kanssa.

Esiopetuksesta alakouluun

Yhtenäiskoulun yksiköihin tulee oppilaita useista eri esiopetusryhmistä. Oppilaaksiottopäätöksen jälkeen erityisopettaja ja/tai tuleva 1.luokan opettaja ottavat yhteyttä esiopetukseen ja keskustelevat kaikista koulutulokkaista esiopettajan / varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Mukana on tarvittaessa myös apulaisrehtori. Lisäksi tehostetussa tai erityisessä tuessa olevien esioppilaiden kohdalla pyritään järjestämään tiedonsiirtokeskustelu huoltajan, esiopetuksen henkilökunnan ja tulevan luokanopettajan/laaja-alaisen erityisopettajan kesken kevätlukukauden lopussa.

Esiopetus toimittaa koululle lasten henkilökohtaiset esiopetuksen oppimissuunnitelmat. Todetaan tuen tarpeet ja huomioidaan ne opetusjärjestelyissä.

Koulutulokkaiden tutustumispäivä ja samalla info vanhemmille järjestetään toukokuussa. Aiheina ovat mm. huoltajien perehdyttäminen koulujärjestelmään, koululaisen tukeminen, huoltajien kasvatusvastuun vahvistaminen. Kummitoiminta 6.luokkalaisten ja uusien 1.luokkalaisten kesken auttaa sopeutumisessa uuteen kouluympäristöön.

Alakoulusta yläkouluun

Keskeistä kuudennella luokalla, ns. nivelvaiheessa, siirryttäessä alakoulusta yläkouluun:

- oppilaan ohjaaminen tavoitteelliseen työskentelyyn ja vastuunottoon
- yhteistyö tulevan yläkoulun henkilökunnan kanssa
- tutustuminen yläkoulun toimintatapoihin (työtavat, aineenopettaja- ja jaksojärjestelmä)
- tutustuminen uusiin oppiaineisiin ja opiskelutekniikoihin
- kuudesluokkalaisten ja huoltajien vierailut yläkoulussa
- huoltajien kasvatusvastuun vahvistaminen murrosiän lähestyessä
- tulevista ainevalinnoista tiedottaminen

Yläkoulusta toiselle asteelle

Keskeistä yhdeksännellä luokalla, ns. nivelvaiheessa, siirryttäessä peruskoulusta toiselle asteelle:

- henkilökohtaiset ohjauskeskustelut
- monialainen yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa
- nuoren elämänhallinnan, itsenäisyyden ja hyvinvoinnin tukeminen
- peruskoulun päättötodistus ja jatko-opintopaikan löytäminen
- tiedonsiirto toiselle asteelle, tiedonsiirtolomakkeiden täyttö yhteistyössä opion ja erityisopettajan kanssa
- yhteishaun tulokset ja paikan vahvistaminen
- jälkiohjaus
- lisähaku (jatkuva haku)
- tiedonsiirtopalaverit toisen asteen oppilaitosten kanssa toisen asteen opintojen alussa

Tarkempaa ohjauksen työnjakoa löydät opetussuunnitelmasta otsikon alta ”Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma”.

Nivel- ja siirtymävaiheet lukiossa

Lukio antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opiskeluun ja opetukseen lukiossa sekä lukion tiloihin. Peruskoulunsa päättäviä ohjataan opintojaksojen valinnoissa. Lukio-opintonsa aloittava opiskelija perehtyy oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Ohjausprosessin aikana opiskelija suunnittelee opinto-ohjelmaansa siten, että hän tunnistaa ja huomioi jatko-opintojen ja työelämän tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä asioita käsitellään ohjauksessa koko lukio-opintojen ajan.

Lukiossa opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu seuraavista osista:

- 1) opiskelusuunnitelma
- 2) ylioppilastutkintosuunnitelma
- 3) jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Opiskelijalle luodaan mahdollisuuksia osallistua opintojensa aikana korkeakoulujen ja työelämän kanssa toteutettaviin opintokokonaisuuksiin. Lukiossa tehdään monipuolista yhteistyötä korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Opiskelijoille tarjotaan mm. tutustumiskäyntejä, vierailuja, esittelyjä ja messuja.

Opiskelijaa ohjataan muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan. Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, annetaan ohjausta opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin vielä oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana.

4.4. Poissaolojen seuranta, ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Perusopetuslain mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta (PoL 26§). Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän tulee seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoitettava luvattomista poissaoloista huoltajalle. Huoltajan velvollisuus on huolehtia siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Sairauspoissaolot tulee ilmoittaa Wilman välityksellä tai luokanopettajalle/-valvojalle puhelimitse mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Mikäli poissaolon syy on ennalta tiedossa, lupa pyydetään poissaolon pituuden mukaisesti kirjallisesti joko omalta opettajalta (1-3 päivää) tai rehtorilta. Poissaoloja voi anoa vapaamuotoisesti Wilman kautta.

Opettajat kirjaavat poissaolot Wilma-järjestelmään. Vanhemmat voivat seurata lastaan koskevia tietoja omilla tunnuksillaan ja antaa poissaoloselvityksiä joko ennen poissaoloa tai sen jälkeen.

Opetusryhmästä vastuussa oleva luokanopettaja, aineenopettaja tai luokanohjaaja seuraa säännöllisesti oppilaidensa poissaoloja ja kiinnittää huomiota poissaolojen mahdolliseen säännönmukaisuuteen: poissaolojen toistumiseen esim. samana viikonpäivänä, samasta aineesta, saman opettajan tunnilta. Luvattomiin ja huolta herättäviin poissaoloihin puututaan heti ja ryhdytään tehokkaisiin toimenpiteisiin.

Poissaoloihin puuttumisen tarkoituksena on päästä mahdollisimman varhain tarttumaan poissaolojen taustalla oleviin syihin yhdessä oppilaiden, huoltajien ja tarvittaessa viranomaisverkostojen kanssa. Pitkittyneet poissaolot voivat hankaloittaa opinnoissa etenemistä, vaikuttaa oppilaan kaverisuhteisiin ja pahimmillaan lisätä syrjäytymisen riskiä.

Poissaolojen määrärajojen täyttymisen ohjeistus

Luokat 1-6, 30 poissaolotuntia / luokat 7-9, 45 poissaolotuntia:

Luokanopettaja/ aineenopettaja/ luokanohjaaja / erityisluokanopettaja

- on yhteydessä huoltajaan ja ilmoittaa, että oppilaan poissaolot ovat ylittäneet 30/45 tuntia
- miettii yhdessä huoltajan kanssa, vaikuttaako poissaolojen määrä oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin
- toteaa, että poissaoloja olisi hyvä välttää jatkossa
- merkitsee oppilaan tuntimerkintöihin: "Keskustelu 30/45 h"

- on tarvittaessa yhteydessä myös koulukuraattoriin/terveydenhoitajaan/koulupsykologiin

Luokat 1-6, 60 poissaolotuntia / luokat 7-9, 70 poissaolotuntia:

Luokanopettaja/ aineenopettaja/ luokanohjaaja / erityisluokanopettaja

- ilmoittaa huoltajalle ja kuraattorille, että oppilaan poissaolot ovat ylittäneet 60/70 tuntia
- merkitsee oppilaan tuntimerkintöihin: "Poissaolot 60/70h"

Koulukuraattori

- keskustelelee tarvittaessa oppilaan kanssa
- arvioi yhdessä luokanopettajan/-ohjaajan kanssa asiantuntijaryhmän koollekutsumisen tarpeen

Luokat 1-6, 80 poissaolotuntia / luokat 7-9, 100 poissaolotuntia:

Luokanopettaja/ aineenopettaja/ luokanohjaaja /kuraattori

- kutsuu tarvittaessa koolle asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella ja järjestää tarvittavat tukitoimet oppilaan tukemiseksi
- merkitsee oppilaan tuntimerkintöihin: "Asiantuntijaryhmä/huoltajapalaveri"
- ilmoittaa rehtorille oppilaan poissaolojen määrän

Luokat 1-6, 120 poissaolotuntia / luokat 7-9, 150 poissaolotuntia:

Rehtori

- ilmoittaa huolta herättävän poissaolomäärän sivistysjohtajalle
- merkitsee oppilaan tuntimerkintöihin "Tieto sivistysjohtajalle 120/150h"

Sivistysjohtaja

- lähettää huoltajalle kirjallisen ilmoituksen oppivelvollisuuden laiminlyönnistä sekä palaverikutsun. Ilmoitus/kutsu lähetetään myös tarpeellisille yhteistyötahoille.

Lukion poissaolosäännöt

Aineenopettaja

- varoittaa opiskelijaa, jolle poissaoloja on kurssilla kertymässä merkittävästi
- opiskelija voi korvata poissaolojaan lisätehtävillä aineenopettajan ohjeiden mukaisesti
- liiallinen määrä poissaoloja voi johtaa kurssin suorittamisen keskeyttämiseen tai kurssin arvostelematta jättämiseen (kirjallinen varoitus asiasta)
- huoltajalle ilmoitetaan poissaolojen seurauksista, yksilöllinen opiskeluhuolto käynnistetään

Rehtori

- ilmoittaa opiskelijalle ja huoltajalle, että opiskelijan katsotaan eronneen lukiosta, mikäli poissaolot ovat jatkuneet pitkän aikaa ja selityksiä niihin ei ole saatu

4.5. Tapaturmien ehkäiseminen ja hoitoon ohjaus

Koulutapaturmalla tarkoitetaan perusopetuksen oppilaille koulussa tai kotimatalla sattunutta äkillistä ulkoisen ruumiin vamman aiheuttamaa odottamatonta tapahtumaa. Koulutapaturmina korvataan myös sellaiset vammat, jotka ovat syntyneet opintokäynnillä, opintoretillä, leirikoulussa, ap/ip-toiminnassa tai välittömällä matkalla niihin, mikäli ne sisältyvät koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Kouluympäristö pyritään pitämään mahdollisimman turvallisena. Välitunneilla on jatkuva valvonta. Tapaturmia ehkäistään myös rauhallisella ja hallitulla käytöksellä. Mikäli koulutapaturma pääsee sattumaan, oppilasta hoidetaan tilanteen mukaisesti koululla, terveystieteiden keskuksessa tai sairaalassa. Sattuneesta tapaturmasta ilmoitetaan heti huoltajalle.

Tilanteessa vastuullisena ollut aikuinen tekee tapaturmasta ilmoituksen Wilmaan, joka lähetetään hoitaneelle taholle tiedoksi. Vakavammista tapaturmista tehdään vakuutusyhtiölle vahinkoilmoitus mahdollista myöhempääkin hoidon tarvetta varten (linkki vahinkoilmoitukseen intrassa). Vahinkoilmoituksesta toimitetaan myös virastolle kopio. Yhtenäiskoulussa on koottu näitä asioita "Vahinko-ohjeita"-nimiseen oppaaseen.

EA-taitoja pyritään pitämään tuoreena niin, että vähintään yhdellä koulun opettajista on voimassa oleva EA1-kortti. Henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan joko kunnan tai muun tahon järjestämiin EA-koulutuksiin. Kunnan intrassa pidetään rekisteriä henkilöstön EA-koulutuksista.

Oppilaita ohjataan turvalliseen liikennekäyttäytymiseen, mm. käyttämään pyöräilykypärää. Koulukuljetettavat oppilaat käyttävät turvavöitä.

4.6. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Tavoitteena on päihteettömyyden ja terveiden elämäntapojen tukeminen, hyvien mallien antaminen elämään ja asiallinen tiedottaminen päihteiden käytön vakavuudesta. Tavoitteita ovat myös päihteiden käytön aloittamisen lykkääminen ja valmiudet torjua päihteet kokonaan.

Tupakkatuotteiden ja päihteiden vaaroista kerrotaan oppilaille ikätason edellyttämällä tavalla. Valistuksessa voidaan tehdä yhteistyö mm. nuorisotoimen kanssa.

Koko Laihian kunta on savuton työ- ja opiskeluympäristö. Sääntö koskee kaikkia koulun alueella liikkuvia, myös aikuisia. Päihteiden käyttö on ehdottomasti kielletty.

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussaan sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa oman tai toisen turvallisuutta tai joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (PoL 29 § 2mom).

Tupakkatuotteiden ja mahdollisten muiden päihteiden käyttöön koulupäivän aikana puututaan välittömästi. Mikäli oppilas pitää näkyvästi hallussaan esim. tupakkatuotteita, ne takavarikoidaan (PoL 36 d §1). Poistetut tupakkatuotteet luovutetaan huoltajalle. Huumausaineet luovutetaan aina poliisille.

Jos oppilas jää kiinni tupakkatuotteiden tai muiden päihteiden hallussapidosta/käytöstä, hänet ohjataan kasvatuskeskusteluun rehtorin kanssa ja samalla huoltajiin ollaan yhteydessä. Yli 15-vuotiaiden osalta yhden varoituksen jälkeen tupakkatuotteiden ja päihteiden käytöstä ilmoitetaan poliisille.

Lue lisää opetussuunnitelmasta ”Kasvatuskeskustelu ja kurinpidollisten keinojen käyttö”.

4.7. Koulukuljetukset

Koulukyytiin ovat oikeutettuja ne esiopetuksen ja 1. luokan oppilaat, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä. Peruskoulun 2.-9. luokkalaisille kuljetus järjestetään, mikäli matka on yli viisi kilometriä. Matkan pituuden lisäksi koulukuljetukseen voi olla oikeutettu lääkärintodistuksen perusteella. Kunnan sivuilla olevassa koulukuljetusoppaassa on tarkempia ohjeita ja tietoja mm. odotusajoista ja turvallisuudesta.

Oppilaille kerrotaan turvallisesta liikennekäyttäytymisestä kyyditystä odotettaessa ja kyydistä pois astuttaessa.

4.8. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Väkivallalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa, sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, mikä loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Tekijänä voi olla oppilas, koulussa työskentelevä aikuinen tai kouluyhteisön ulkopuolinen henkilö.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy ja siihen puuttuminen kuuluvat kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Häiriökäyttäytymiseen puututaan aina ja heti.

Lainsäädännön mukaan koululla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää voidaan ehkäistä ja niihin voidaan puuttua mm. seuraavilla tavoilla.

- a) **yhteisön tasolla:** riittävä valvonta ja ohjaus joka tilanteessa, selkeät välituntisäännöt ja yhteiset toimintatavat, järjestyssääntöjen päivitys (oppilaskunta mukana) ja kertaus joka syksy, tukioppilas- ja kummitoiminta, yhteisöllisen oppilashuollon ja Sopus-tiimin tuki, koulun kasvatusaiheiset vanhempainillat, oppilaskuntatoiminta, verkostoyhteistyö mm. poliisin, nuorisotoimen ja seurakunnan kanssa
- b) **ryhmän tasolla:** ryhmäyttäminen, oppilaiden osallisuuden lisääminen, yhteistoiminnallinen oppiminen, kiusaamiskyselyt, yhteisöllisen oppilashuollon ja Sopus-tiimin tuki, poliisin ja seurakunnan tuki, kuraattoritunnit, luokkakohtaiset vanhempainillat
- c) **yksilön tasolla:** tuki- tai kasvatuskeskustelut sekä uhrin että tekijän kanssa, Sopus-tiimin tuki, koulukuraattori, koulupsykologi, kurinpitovirastot, yksilökohtainen oppilashuolto, seuranta.

4.8.1. Kiusaaminen ja siihen puuttuminen

Kiusaamisella tarkoitetaan tahallista toistuvaa toimintaa, joka voi olla ruumiillista, henkistä tai sanallista toisen loukkaamista ja alistamista. Kiusaamista voi tapahtua ryhmässä tai kahden oppilaan kesken. Kiusaamistilanteissa oppilaat eivät ole tasavertaisessa suhteessa toisiinsa (vrt. tavalliset riitatilanteet, joissa oppilaat ovat tasavahvoja). Kiusaamista ei ole myöskään kahden tasaväkisen oppilaan välinen tappelu, eivätkä satunnaiset, milloin kehenkin kohdistuvat hyökkäykset. Kiusaamistilanteissa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa. Huoltajia pyydetään ilmoittamaan opettajille, mikäli havaitsevat kiusaamista. Seurakunta ja poliisi tukevat tarvittaessa kiusaamisen vastaista työtä.

Esiopetuksessa on käytössä kiusaamisen vastainen suunnitelma

https://www.laihia.fi/files/4662/Suunnitelma_kunnan_internetsivut_17.11.-19.pdf

sekä opas henkilöstölle:

https://www.laihia.fi/files/4661/Opinnaytetyo_opas_kiusaamisen_vastainen_suunnitelma_pdf.pdf

Useissa perusopetuksen yksiköissä on Sopu-tiimi, joka on Laihian oma sovellus Kiva-ohjelmasta (liite 3). Opettajista koostuva Sopu-tiimi kokoontuu käsittelemään kiusaamis- ja riitatilanteita yksilöllisesti lasten kanssa. Lisäksi opettajilla on käytössään materiaalia oppitunneille, joissa käsitellään kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään liittyviä asioita (esim. Friends-ohjelma). Tämä on kiusaamista ennaltaehkäisevää toimintaa.

Kiusaamistilanteita seurataan koko yhteisönä sekä Sopu-tiimin taholta. Perusopetuksessa tehdään 1-2x/v kiusaamiskysely, jonka avulla kartoitetaan mahdolliset opettajien tietämättömissä olevat kiusaamistapaukset. Tuloksia käsitellään yhteisöllisessä oppilashuollossa ryhmätasolla ja yksilötilanteita Sopu-tiimissä ja/tai opiskeluhuollon asiantuntijaryhmässä.

Kiusaamisen tunnusmerkit täyttävät tapaukset Sopu-tiimi ottaa työn alle, ellei oman opettajan puhuttelu riitä lopettamaan kiusaamista. Ensin käydään keskustelut jokaisen kiusaamiseen osallistuneen oppilaan kanssa yksitellen aloittaen kiusatusta. Kiusaamisessa mukana olleet tavataan myös ryhmänä. Kun on sovittu, miten he muuttavat käyttäytymistään, sovitaan ns. seurantakeskustelusta. Sekä kiusatun että kiusaamiseen osallistuneiden kanssa tavataan uudelleen ja varmistetaan että kiusaaminen on loppunut. Keskusteluista tehdään muistiinpanot Sopu-tiimin kansioon valmiille lomakepohjalle.

Huoltajia informoidaan kaikista omaa lasta koskevista tapauksista - oli oppilas sitten uhri tai tekijä. Tarvittaessa rehtori kutsuu huoltajat lapsineen koululle yhteisneuvotteluun selvittämään asiaa. Vakavissa tapauksissa poliisi voidaan pyytää mukaan.

Vakavissa pahoinpitelyissä huoltajia ohjataan käymään lapsensa kanssa terveydenhoitajalla tai lääkärissä tarkistuttamassa vamma ja dokumentoimassa se.

Mikäli oppilasta on pahoinpidelty koulupäivän aikana, on huoltajilla oikeus päättää asianomistajana rikosilmoituksen tekemisestä. Vakavissa pahoinpitelyissä myös koulun edustaja ottaa yhteyttä poliisiin, jolloin poliisi päättää asian saattamisesta syyteharkintaan.

4.9. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ja suojautumistoimenpiteet ovat yksikkökohtaisia ja perustuvat kunkin yksikön todellisiin vaaratekijöihin. Vaaratekijöiden mukaan on laadittu yksityiskohtainen suunnitelma vaaratilanteiden ehkäisemiseksi, tarvittavista toimenpiteistä ja toteutetuista järjestelyistä. Nämä asiat näkyvät pelastus- ja kriisisuunnitelmassa. Suunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään tarpeen mukaan yhteistyössä opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. Suunnitelma on opettajanhuoneessa kaikkien henkilökuntaan kuuluvien saatavilla. Siihen perehdytetään uudet työntekijät.

Tässä opiskeluhoiton suunnitelmassa todetaan vain yleisiä periaatteita uhka- ja vaaratilanteista.

Arjen turvallisuudesta vastaa yksikössä työskentelevä rehtori / vararehtori / muu esimies.

Kriisitilanteita ehkäistään noudattamalla yleisiä järjestys- ja turvallisuussääntöjä. Osa kriisien ehkäisyä on turvallisuussuunnitelmien laatiminen. Se laaditaan, kun opettaja lähtee ryhmänsä kanssa lukujärjestyksestä poikkeavasti esim. leirikouluun. Nämäkin pidemmät retket tulee olla kirjattuna lukuvuosisuunnitelmiin.

4.9.1. Yhteistyö ja keskinäinen vastuunjako kriisitilanteissa

Kriisitilanteessa vastuu on rehtorilla/vararehtorilla/muulla esimiehellä, kunnes poliisi tai pelastuslaitos saapuu paikalle ja ilmoittaa vastuun siirtymisestä heille.

- Mikäli rehtoria ei tavoiteta kriisitilanteessa, soitetaan vararehtorille.
- Mikäli vararehtoriakaan ei tavoiteta, tilanteen hoitaa se opettaja, joka saa ensimmäisenä siitä tiedon.

Rehtori tai rehtorin ollessa poissa vararehtori vastaa koulun osalta kaikesta tiedottamisesta koulun sisällä. Hän tiedottaa työntekijöitä, oppilaita ja huoltajia. Koulun puolelta ainoastaan sivistysjohtaja tiedottaa tapahtuneesta tiedotusvälineille.

Rehtori kutsuu kriisiryhmän koolle harkinnan mukaan. Kriisiryhmään kuuluvat rehtori, kuraattori, koulupsykologi ja terveydenhoitaja. Myös seurakunnasta pyydetään kriisityön osaavaa edustajaa mukaan. Työtä johtaa koulupsykologi.

Kriisiryhmän tehtävänä on organisoida toimintaa kriisitilanteissa, huolehtia välittömistä henkisen tuen tarpeista sekä mahdollisesta jatkohoidosta, selvittää kriisitilanteissa tärkeät yhteistyötahot, arvioida kriisitilanteissa toteutettuja toimia ja tehdä kriisisuunnitelmaan tarvittavat muutokset.

5. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoitoa. Sen tavoitteena on seurata ja edistää yksittäisen oppilaan kokonaisvaltaista

kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Opiskeluhuollon avulla pyritään turvaamaan varhainen tuki ja ehkäisemään ongelmien syntymistä.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina oppilaan ja tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista.

5.1. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon ryhmät

Yksilökohtainen opiskeluhoito koostuu asiantuntijaryhmän tai oppimisen tuen ryhmän palveluista.

Asiantuntijaryhmä koostuu monialaisesta henkilöstöstä, esimerkiksi kuraattorista, sosiaalityöntekijästä, terveydenhoitajasta, lääkäristä, psykologista, erityisopettajasta ja/tai luokanopettajasta. Huoltajat ovat tärkeä osa asiantuntijaryhmää lapsensa asioiden käsittelyssä. Asiantuntijaryhmän avulla ratkotaan monialaista osaamista vaativia asioita.

Asiantuntijaryhmä voi tarvittaessa oppilaan ja/tai huoltajan luvalla konsultoida kasvatus- ja perheneuvolan, nuorisopalveluiden, aamu- ja iltapäivätoiminnan tai muiden oppilaan kanssa toimivien tahojen edustajia. Ryhmään osallistuvat vain ne henkilöt, joille asia tehtävänsä puolesta kuuluu.

Asiantuntijaryhmä kokoontuu tarvittaessa. Kokoontusajana voi olla kuka tahansa lapsen asioista vastaava henkilö, myös huoltaja. Koska asiantuntijaryhmän kokoaminen edellyttää oppilaan sekä huoltajan suostumuksen, siksi asiantuntijaryhmän tarpeesta kokoontua tiedotetaan aina huoltajille (esim. Wilma- viesti). Oppilas voi vaikuttaa asiaan ikätasonsa mukaisesti, kuitenkin alle 12-vuotiaiden asioissa vanhemman rooli on merkittävä. Toivottavaa on, että huoltajat osallistuvat ryhmän kokoontumiseen.

Mikäli huoltajat ja oppilas eivät suostu asiantuntijaryhmän kokoontumiseen, ryhmää ei koota. Huoltajat eivät voi kuitenkaan kieltää asiantuntijaryhmän kokoontumisia, mikäli oppilas haluaa tukea. Jos lupia ei saada oppilaalta eikä huoltajilta, mutta huoli on tarpeeksi suuri ja vakava, opettajilla on virkavelvollisuus kääntyä asiassa lastensuojelun puoleen.

“Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoitoa tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoitoa henkilöistöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Asiantuntijaryhmän käsittely kirjataan opiskeluhoitokertomuksiin, jotka tallennetaan sähköisinä tiedostoina kuraattorin/psykologin järjestelmiin ja/tai Wilman sähköiseen arkistoon. (Huom. Wilman muistiot eivät siirry nivelvaiheissa eteenpäin; tarvitaan paperituloste.) Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoitoa järjestämiseksi ja toteuttamiseksi

olennaiset tiedot opiskeluhuoltokertomukseen. Muistiinpanoja voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet.

Oppimisen tuen ryhmä on pedagoginen ryhmä, jossa käsitellään oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä haasteita ja arvioidaan oppilashuollon tarvetta. Oppimisen tuen ryhmän kokoontuminen ei edellytä oppilaan tai huoltajan suostumusta. Ryhmän muodostavat, erityis(luokan)opettaja, luokanopettaja sekä tarvittaessa rehtori ja muu asiantuntija.

Oppimisen tuen ryhmän asiat kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin, kuten oppimissuunnitelmiin, pedagogisiin arvioihin, pedagogisiin selvityksiin ja hojksihin. Ne laaditaan yhteistyössä huoltajan kanssa. Näin huoltajat pääsevät vaikuttamaan tuen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. (Huoltaja ei voi estää pedagogisen asiakirjan tekemistä.)

Huoltajien kanssa arvioidaan säännöllisesti yksilöllisen oppilashuollon tukitoimenpiteiden vaikuttavuutta. Jos oppimisen tuen ryhmä näkee oppilaan asiassa tarvetta laajempaan oppilashuollolliseen käsittelyyn, kootaan monialainen asiantuntijaryhmä.

5.2. Opiskeluhuoltokertomusten laatiminen, säilyttäminen ja käsittely

Asiantuntijaryhmissä käsitellyt asiat kirjataan opiskeluhuoltokertomuksiin (liitteenä pohja). Opiskeluhuoltokertomukset arkistoidaan joko paperilla tai sähköisinä muistioina. (Wilmassa on käytössä muistio-toiminto.) Myös muut opiskeluhuoltotehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhuoltorekisteriin.

Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää rekisteriä. Rekisterin vastuuhenkilöt, johtava rehtori ja apulaisrehtorit, päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittävät käyttöoikeudet rekisteriin.

Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassapidettäviä. Salassapidettäviä tietoja ei saa antaa sivulliselle, ellei siihen ole kirjallista lupaa asianomaiselta oppilaalta tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida suostumuksen merkitystä, hänen huoltajaltaan. Tiedon luovuttamiseen oikeuttavat myös eräät lait (Julkisuuslaki 24 § ja Perusopetuslaki 40 §).

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja koulupsykologi kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti kuraattori kirjaa asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

5.3. Henkilötietojen salassapito ja käsittely

”Opetuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 37 §:ssä tarkoitetut henkilöt, kouluterveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja opetusharjoittelua suorittavat eivät saa sivullisille ilmaista, mitä he ovat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää oppilaiden tai tässä laissa tarkoitetun henkilöstön taikka heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa tai salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään, on oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja tämän lain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen järjestäjän tämän lain mukaisesti järjestämään opetukseen tai toimintaan, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.” (Laki perusopetuslain muuttamisesta 642/2010, 40 §.)

5.3.1. Tietojensaantioikeus

”Opetuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta, muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä.” (Laki perusopetuslain muuttamisesta 642/2010, 41 §.)

Huoltajalla on oikeus saada huollettavaansa liittyviä asiakirjoja pyytämällä niitä jälkeinpäin. Asianosaisella itsellään on tähän tieteenkin sama oikeus. Asiakirjapyynnön voi jättää kirjallisesti Laihian kunnan sivuilla. Sivistysjohtaja käsittelee pyynnön ja vie prosessia eteenpäin

5.4. Yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa laajoissa terveystarkastuksissa

Laaja terveystarkastus tehdään 1., 5. ja 8. luokalla. Tarkastuksen tekevät terveydenhoitaja ja koululääkäri. Tarkastukseen kutsutaan oppilaan lisäksi hänen huoltajansa. Huoltajan kirjallisella suostumuksella laajaan terveystarkastukseen sisällytetään opettajan arvio oppilaan selviämisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Kouluterveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolta voidaan ohjata myös kuraattorin ja koulupsykologin vastaanotoille.

Opiskeluterveydenhuolto lukiolaisille

Lukion 1.vuoden opiskelijoille tehdään määräaikainen terveystarkastus ja tarkastukset ajoittuvat niiden osalta kevätlukukaudelle. Lukion 2. ja 3. vuoden opiskelijoille tulee kutsuja terveydenhoitajalle harkitummin, esimerkiksi kontroleihin. Kaikki 2.vuoden opiskelijat kutsutaan lakisääteiseen lääkärintarkastukseen.

5.5. Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

Kouluterveydenhuollolla on kokonaisvastuu oppilaan terveydenhuollosta. Tämän vuoksi kouluterveydenhuollon tulee olla aina tietoinen oppilaan yhteyksistä erikoissairaanhoidon.

Mikäli oppilas tarvitsee erityisruokavalion, hänellä täytyy olla siitä koulun keittiötä varten kouluterveydenhoitajan tai lääkärin todistus.

Kouluissa lääkehoidon toteuttaminen on harvoin päivittäistä toimintaa. Koulun henkilöstö toteuttaa lääkehoitoa ainoastaan erityistapauksessa ja yhteisesti niin sovittaessa. Mahdollinen lääkehoidon käytännön toteuttaminen perustuu yksilölliseen **lääkehoitosuunnitelmaan**, joka tehdään yhdessä vanhempien ja asiantuntijoiden kanssa. Samassa yhteydessä allekirjoitetaan saadun koulutuksen jälkeen **lääkehoitolupa**, jolla annetaan työntekijälle mahdollisuus tarvittaessa antaa lääkehoitoa oppilaalle (esim. epilepsia-kohtauksen yhteydessä). Lupa on lapsikohtainen ja voimassa enintään kolme vuotta.

5.6. Yhteistyö tehostetussa ja erityisen tuessa

Tehostetun ja erityisen tuen aikana monialainen asiantuntijaryhmä tekee tiivistä yhteistyötä oppilaan huoltajien ja oppilaan hyvinvoinnista huolehtivien yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyö edellyttää aina oppilaan ja/tai huoltajan kirjallista suostumusta.

Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus luovuttaa ilman suostumusta opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja opettajille ja rehtoreille. (PoL 40§, LL 32§)

5.7. Yhteistyö ja oppilashuolto sairaalaopetuksen yhteydessä

Sairaalakoulujakso on määräaikainen ja siksi sairaalakoulun oppilaat pysyvät aina oman koulun oppilaina. Tiivis pedagoginen ja oppilashuollollinen yhteistyö oppilaan oman koulun kanssa on edellytyksenä oppilaan onnistuneelle paluulle takaisin omaan kouluun osastojakson tai avohoidollisen nivel- tai tukijakson jälkeen. Mahdolliset erikoissairaanhoidon järjestämät näihin verrattavat palvelut eivät ole oppilashuollon palveluja.

Sairaalakoulujakson aikana oppilaan kouluterveydenhuollon palvelut sekä koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut toteutuvat sairaalakoulussa. Sairaalakoulun oppilashuoltohenkilöstö toimii tarvittaessa yhteistyössä oppilaan oman koulun oppilashuoltohenkilöstön tai oppilaan asioissa kootun monialaisen asiantuntijaryhmän edustajien kanssa.

Sairaalakoulu voi järjestää verkostotapaamisia, joihin oppilaan oman koulun edustajat voivat osallistua.

5.8. Osastohoidossa olevien oppilaiden yksilökohtainen oppilashuolto

Osastojakson aikana oppilaan kouluterveydenhuollon palvelut sekä koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut toteutuvat tarvittaessa oppilaan omassa koulussa. Sairaalakoulun oppilashuoltohenkilöstö toimii tarvittaessa yhteistyössä oppilaan oman koulun oppilashuoltohenkilöstön tai oppilaan asioissa kootun monialaisen asiantuntijaryhmän edustajien kanssa.

Erikoissairaanhoito voi kutsua hoitoneuvotteluihin oppilaan koulun opetushenkilöstöä ja mahdollisesti oppilashuollon edustajan/edustajia. Nämä neuvottelut eivät ole oppilashuollollisia asiantuntijaryhmiä, mutta ne antavat tukea omassa koulussa toteutettavalle oppilashuoltotyölle.

5.9. Yhteistyö erikoissairaanhoidon yhteydessä

Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikunta sopivat yhdessä opetuksen järjestämisestä oppilaalle kuultuaan ensin oppilasta, tämän huoltajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä. (PoL 4a§). Opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun sairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtyessä opetukseen ja takaisin.

5.10. Opiskeluhuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Oppilaalle, joka on erotettu määräajaksi tai jolta on evätty opetus jäljellä olevan oppitunnin tai työpäivän ajaksi, tulee opetuksen järjestäjän järjestää tarvittava oppilashuolto. (PoL 36§).

Evättäessä oppilaalta oikeus opetukseen loppupäiväksi, oppilas odottaa koululla, kunnes huoltaja tulee hänet noutamaan. Oppilaan huoltajalle ilmoitetaan mahdollisimman nopeasti mahdollisuudesta opiskeluhoitopalveluihin. Tuki toteutetaan tapauskohtaisesti oppilaan suostumuksella.

Mikäli oppilas erotetaan koulusta määräajaksi, kokoontuu asiantuntija pohtimaan oppilaan tukemista, suunnittelemaan tukitoimia kouluun paluun yhteyteen sekä arvioimaan koulun ulkopuolisen asiantuntija-avun tarvetta. Oppimisen tuen ryhmässä laaditaan erotetulle oppilaalle henkilökohtainen suunnitelma opetuksesta.

Lisää kurinpitotoimista voi lukea Laihian yhtenäiskoulun kurinpitosuunnitelmasta "Työrauhaa!".

5.11. Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Esi- ja perusopetuksessa vierailee viikoittain puhe- ja toimintaterapeutteja. Luokanopettajat/-valvojat ja erityis(luokan)opettajat tekevät yhteistyötä heidän kanssaan oppilaan asioissa.

Etsivä nuorisotyö on 15-29-vuotiaille tarkoitettua kohdennettua nuorisotyötä, joka auttaa yksilöllisesti nuorta saavuttamaan tavoitteet nuoren tarvitsemassa tilanteessa. Etsivä nuorisotyö on nuorelle vapaaehtoista, maksutonta ja luottamuksellista. Laihialla työskentelee kaksi (1,5 htv) etsivää nuorisotyöntekijää, joista toisen painopistealueena on alle 18-vuotiaiden kanssa tehtävä kouluyhteistyö 9. vuosiluokasta eteenpäin. Toisen nuorisotyöntekijän työalueena ovat 19-29-vuotiaat nuoret. Opettaja tai opiskeluhuollon työntekijä voi ottaa suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään.

Laihian seurakunta, nuoris-, liikunta ja kirjastotoimi, poliisi, lastensuojelu, perhetyö ovat mukana tukemassa koulun ja vanhempien kasvatustyötä.

Jos oppilas on sijoitettu Laihialle muusta kunnasta ja käy koulua Laihialla, lapsen asioista vastaa sijoittajakunnan sosiaalityöntekijä.

5.12. Yhteistyö lastensuojelun kanssa

Lasten ja perheiden sosiaalipalvelujen tavoitteena on edistää ja ylläpitää lasten, nuorten ja perheiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Lasten ja perheiden sosiaalipalvelut koostuvat sosiaalihuoltolain mukaisesta lapsi- ja perhesosiaalityöstä sekä lastensuojelulain mukaisesta lastensuojelun sosiaalityöstä. Sosiaalihuollon ja lastensuojelun kautta saatavia tukitoimia perheelle ovat mm perhetyö, tehostettu perhetyö, ammatillinen tukihenkilötyö sekä lapsiperheiden kotipalvelu. Laihian kunnan lapsi- ja perhesosiaalityöntekijää, lastensuojelun sosiaalityöntekijää sekä perhetyöntekijöitä voi konsultoida lapsen asiassa hyvin matalalla kynnyksellä (yhteystiedot liitteessä 2).

Ilmoitusvelvollisuus: Lastensuojelulain 25 §:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia niitä viranomaisia, jotka työssään toimivat lasten, nuorten ja perheiden parissa. Jokainen koulun henkilökuntaan kuuluva on siis velvollinen salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Rikoslaisissa on säädetty virkavelvollisuuden laiminlyönnistä, ja säännöstöä sovelletaan myös ilmoituksen tekemättä jättämistapauksissa.

Edellä 25 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisena yhteydenottona tuen tarpeen arvioimiseksi edellyttäen, että yhteydenotto tehdään viipymättä ja yhteydenoton yhteydessä 25 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollinen henkilö ilmoittaa yhteydenottoon johtaneet syyt.

Lisäksi lastensuojelulain 25 §:ssä tarkoitetuilla henkilöillä, joilla on velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen, on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapsen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä seksuaalirikosta tai sellaista rikoslain 21 luvussa henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksen rangaistavaksi säädettyä tekoa, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi: Yhdessä oppilaan tai huoltajan kanssa on mahdollista ottaa yhteyttä sosiaalitoimeen tuen tarpeen arvioimiseksi. Yhteydenotto johtaa sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioon, jossa kartoitetaan lapsen ja perheen tuen tarpeet. Arviointivaihe ja siihen mahdollisesti sisältyvä lastensuojelutarpeen selvitysvaihe ei ole vielä lastensuojelun asiakkuutta. On mahdollista, että myös tukitoimet löytyvät sosiaalihuollon lapsi- ja perhepalvelujen puolelta, jolloin tuen saaminen ei edellytä lastensuojeluasiakkuutta. Yhteydenoton tehnyt henkilö voidaan pyytää mukaan selvitysprosessiin.

Lastensuojeluilmoitus: Lastensuojeluilmoitus voidaan tehdä ilman lapsen/huoltajan suostumusta. Painotetaan kuitenkin aina yhteistyötä lapsen/huoltajan kanssa. Hyvään toimintatapaan kuuluu kertoa ilmoituksen tekemisestä lapselle/huoltajalle, mikäli siitä ei arvioida aiheutuva vaaraa lapselle. Lapselle, jota ilmoitus koskee, tehdään palvelutarpeenarvio, joka sisältää lastensuojelutarpeen selvityksen. Ilmoituksen tehnyt henkilö tai muita lapsen esim. opetukseen tai varhaiskasvatukseen osallistuvia henkilöitä voidaan kutsua mukaan selvitysprosessiin. Mikäli tehdään ilmoitus poliisille, lapsen/huoltajan kanssa ei keskustella ilman poliisin lupaa. Ilmoitusvelvollisuudesta, yhteydenotosta sosiaalihuoltoon sekä lastensuojeluilmoituksen tekemisestä lisätietoa liitteessä 3

6. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opiskeluhoitosuunnitelmaa toteutetaan näiden kirjattujen tavoitteiden mukaan. Kirjattujen asioiden toteutumisesta vastaavat virkarehtorit.

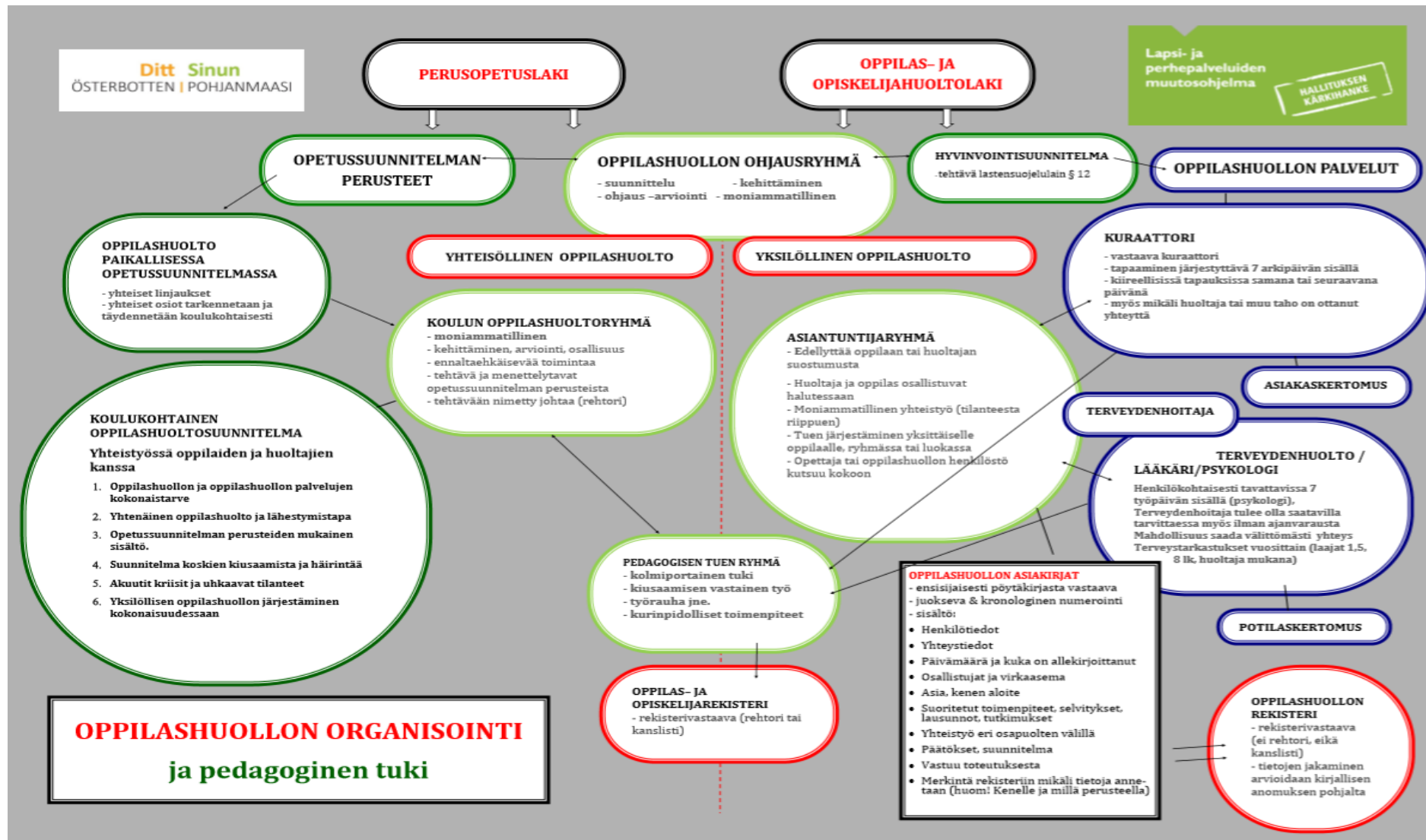
Oppilas- ja opiskeluhoiton ohjausryhmä seuraa tämän opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista. Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Ohjausryhmä organisoii vuosittain yksiköittäin oppilashuollon arviointikyselyn.

Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä koulutoimen, sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa opiskeluhoiton omavalvonnan toteutumisesta.

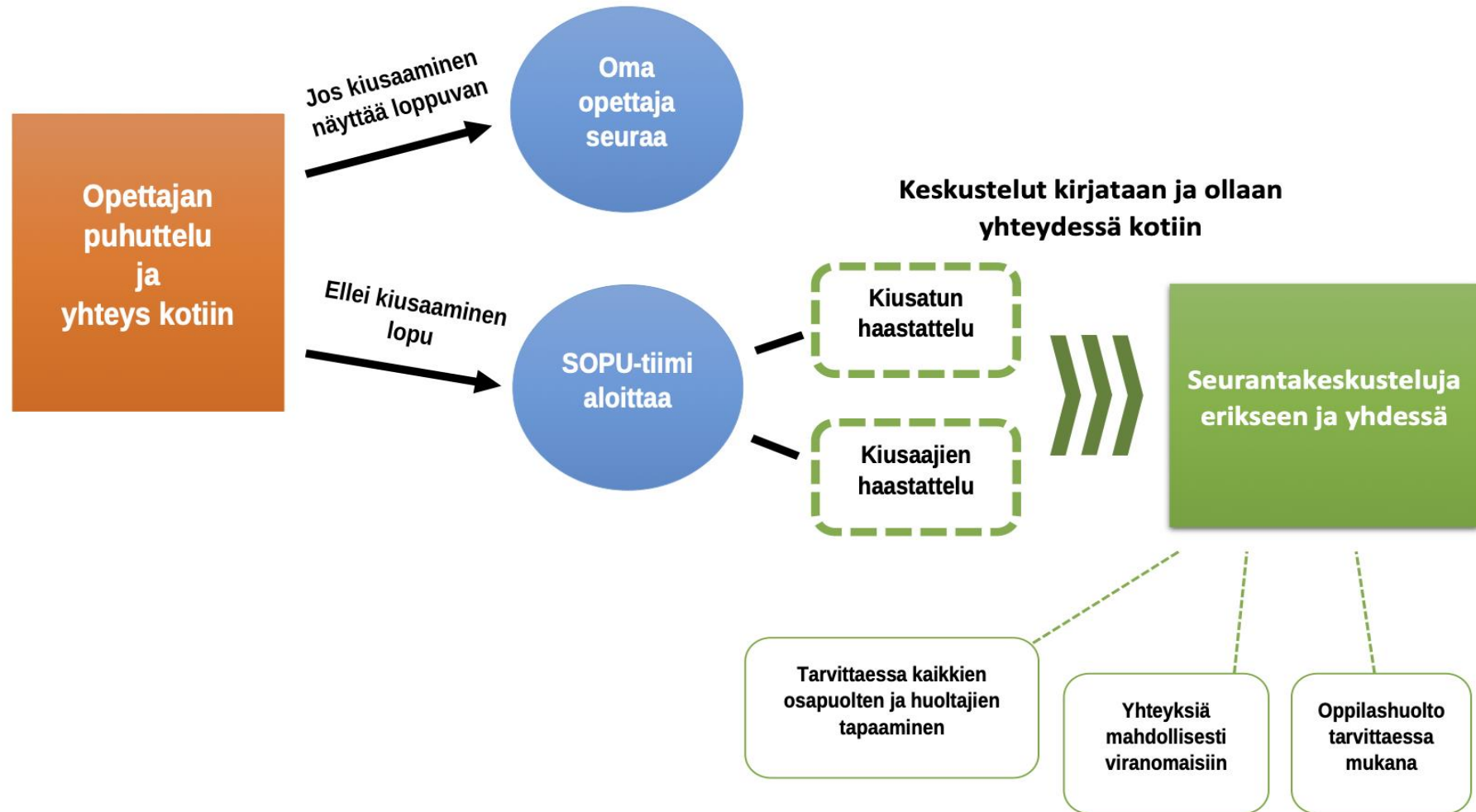
Opiskeluhoitopalveluiden hyvän laadun edellytyksiä voidaan pohtia esimerkiksi seuraavien kriteerien valossa:

- * oppilashuollon toiminta ja käytänteet, vuorovaikutus koulun opetushenkilöstön kanssa
- * palveluiden resursointi / saatavuus
- * työn hallinnollinen organisointi / esimiestyö
- * palveluista tiedottaminen
- * työtilat ja työvälineet
- * täydennyskoulutus ja työnohjaus.

Opiskeluhoitosuunnitelma tarkastetaan lukuvuoden alkaessa vuosittain. Sen päivittämisestä vastaa opiskeluhoiton ohjausryhmä.

KIUSAAMISEEN PUUTTUMINEN

OPPILASHUOLTOKERTOMUS
salassapidettävä

Opiskelija- ja oppilashuoltoL 1287/2014 20§
Laihian yhtenäiskoulu

Oppilaan nimi	Henkilötunnus
Huoltajan nimi ja yhteystiedot	
Asia	Vireillepanija
Osallistujat (virka-asema)	
Aikaisemmin tehdyt toimenpiteet	
Kokouksen päätökset	
Päätösten toteuttamissuunnitelma	
Seuranta	
Kirjauspäivä ja kirjaaja	

HUOLI LAPSESTA, MITÄ TEHDÄÄN?

KONSULTAATION MUODOSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ LAPSEN SUOJELUSSA

-Lastensuojelusta ja perhetyöstä voi hyvin matalalla kynnyksellä kysyä neuvoa lapsen tilanteeseen, yleensä ilmaisematta lapsen henkilöllisyyttä, yleensä puhelimitse, kertaluontoisesti tai toistuvasti.

-Konsultaatiossa vastuu lapsesta säilyy konsultoivalla taholla.

YHTEYDENOTTO SOSIAALIHUOLTOON TUEN TARPEEN ARVIOIMISEKSI

-Yhteydenotto tehdään, kun havaitsee huolen, esim. huoli perheen jaksamisesta, taloudellisesta tilanteesta, asumisesta, lasten kasvatuksesta, hyvinvoinnista... Eli lapsesta tai aikuisesta, ”jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen (Shl35§)”.

-Velvollisia yhteydenoton tekemiseen ovat mm terveydenhuollon ammattilaiset sekä sosiaalitoimen, opetustoimen, lasten päivähoiton ja poliisin palveluksessa olevat henkilöt.

-Yhteydenottoon on olemassa lomake kunnan sivulla, voi tehdä puhelimitse mutta yleensä pyydetään lisäksi myös kirjallisena. Ilmoituslomake kunnan verkkosivuilla: https://www.laihia.fi/files/4501/Ilmoitus_sosiaalihuollon_tuen_tarpeen_arvioimiseksi.pdf

-Tehdään yleensä yhdessä lapsen/hoitajan kanssa, vaatii suostumuksen. Mikäli lapsi/hoitaja ei suostu, voidaan tehdä lastensuojeluilmoitus ilman suostumusta. Painotetaan kuitenkin aina yhteistyötä lapsen/hoitajan kanssa -> pohja yhteistyölle, luottamus.

-Henkilölle, jota yhteydenotto koskee, tehdään palvelutarpeen arvio, ilmoituksen tehnyt henkilö voidaan pyytää mukaan selvitysprosessiin.

LASTENSUOJELUILMOITUS

-Lastensuojeluilmoitus tehdään, kun havaitsee/saa tietää/epäilee sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen henki/terveys/hyvinvointi vaarantuu; esim. lapsen tarpeiden laiminlyönti tai heitteillejättö, lapseen kohdistuva rikos, lapsesta huolehtivan aikuisen päihde- tai mielenterveysongelmat, lapsen oma päihteiden käyttö, mielenterveysongelma, rikokset, itsetuhoisuus, muu lapsen kehitystä vaarantava olosuhde.

-Velvollisia ilmoituksen tekemiseen ovat mm. terveydenhuollon ammattilaiset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevat.

-Ilmoitukseen olemassa lomake kunnan sivulla, voi tehdä puhelimitse mutta yleensä pyydetään lisäksi myös kirjallinen ilmoitus. https://www.laihia.fi/files/269/Lastensuojeluilmoitus_ilmoitusosa.pdf

-Lastensuojeluilmoitus voidaan tehdä ilman lapsen/hoitajan suostumusta. Painotetaan kuitenkin aina yhteistyötä lapsen/hoitajan kanssa -> pohja yhteistyölle, luottamus

-Lapselle, jota ilmoitus koskee, tehdään palvelutarpeenarvio/ lastensuojelutarpeen selvitys, ilmoituksen tehnyt henkilö tai muita lapsen esim. opetukseen tai varhaiskasvatukseen osallistuvia henkilöitä voidaan kutsua mukaan selvitysprosessiin.

- !!!! Mikäli havaitaan tai saadaan tietää lapsen pahoinpitelystä ja/tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai niiden epäilyistä/uhasta: konsultoidaan / tehdään ilmoitus poliisille sekä lisäksi lastensuojeluilmoitus. Vanhempien kanssa ei keskustella, ennen kuin poliisi ohjeistaa milloin ja miten!!!!

HUOMIOITAVAA YHTEYDENOTTOJEN JA ILMOITUSTEN TEKEMISESTÄ

- Yhteydenoton tai ilmoituksen on velvollinen tekemään se henkilö, joka on huolen havainnut. Yhteydenoton tai ilmoituksen tekemistä EI voi delegoida esimerkiksi tiimille, esimiehelle tai kuraattorille.

- Yhteydenoton tai ilmoituksen tekemistä ei myöskään voi viivästyttää tai jättää tekemättä sillä perusteella, että arvioi jonkun muun tahon jo tehneen samasta asiasta ilmoituksen.

- Tieto siitä, että lapsella on jo olemassa oleva asiakkuus lastensuojeluun tai perhetyöhön, EI poista ilmoitusvelvollisuutta.

- Yhteydenoton ja ilmoituksen sisältöön kannattaa kiinnittää huomiota, ja kertoa esimerkiksi jos lapsi on erityisen tuen piirissä ja mitä tukitoimia on jo olemassa/kokeiltu.

MUUTA INFOA

-Puhelinaika sosiaaliosastolla arkisin klo10-11. Aina ei voida vastata, joten jätä soittopyyntö vastaajaan, tekstiviestillä, sähköpostitse... Voit soittaa myös kunnan vaihteeseen. Laihialla päivystämme sosiaalipäivystyksen virka-aikana 8-16 (joku sosiaalityöntekijöistä) ja virka-ajan ulkopuolella sen hoitaa Pohjanmaan sosiaalipäivystys 06-3252347. -Yhteydenottolomake löytyy <https://www.laihia.fi/palvelut/perusturvapalvelut/lomakkeet>

-Lastensuojeluilmoitus löytyy esim osoitteesta <https://www.laihia.fi/palvelut/perusturvapalvelut/sosiaalityo/lastensuojelu>

-Lähetä postissa: Laihian kunta / sosiaaliosasto lastensuojelu, PL 13, 66401 Laihia, tai vie sosiaalitoimistoon osoitteeseen Vallinmäentie 43, 2.krs. Ei sähköpostitse.

LAIHIAN KUNTA / SOSIAALIOSASTO / LAPSI- JA PERHESOSIAALITYÖ, LASTENSUOJELU

Johtava sosiaalityöntekijä 040-4850585

Lapsi- ja perhesosiaalityön vastaava sosiaalityöntekijä 040-4836324

Lastensuojelun sosiaalityöntekijä 040-4850570

PERHETYÖ JA LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU

Perheohjaaja 050-563365

Perheohjaaja 040-4836338

Lapsiperheiden kotipalvelu